

DETECTIVE ROMANS

DE ZIN NAAR HET AVONTUURLIJKE IS ons allen ingeschapen. Alleen maar: niet allen zoeken het avontuur op dezelfde wegen. Sommigen hebben een sterken prikkel noodig. Voor anderen is iedere onderbreking van het gewone een avontuur.

Ik geloof, dat wij vrouwen, méér dan de mannen, de gave hebben, om het leven-zelf, ook in zijn gewonere openbaringen, te zien als een avontuur. En in dat leven de liefde als *het groote avontuur*.

Hieruit, dunkt me, is het te verklaren, dat de meeste huwelijks-romans geschreven zijn door vrouwen. En ook, dat vrouwelijke auteurs zoo gaarne het kind nemen als onderwerp voor haar schetsen. Het kind, dat immers nog staat aan den ingang van het groote, het geweldige, dat leven heet.

Ditzelfde is, geloof ik, eveneens oorzaak, dat als regel meisjes méér lezen dan jongens. En — dat jongens in hun lectuur sterkere prikkels verlangen. Wild-West-verhalen, Indianen-histories enz. Maar ook: boeken in het genre van Dik Trom en Pietje Bel. Kieviet zag misschien nog zoo verkeerd niet. Maar toch: is dergelijke lectuur goed te keuren?

Van jongens in de vlegeljaren met Dik Trom en consorten, met (en dit beteekent géén afkeuring!) Karl May enz. naar volwassen „jongens” en mannen met hun detectiveromans — het is maar één stap in dezelfde richting.

Of vrouwen nooit detective romans lezen? Och, wel ja. Ik doe het zelf soms, als ik moe ben. En bepaalde feuilletons houden je soms in een aangename spanning.

Maar ik geloof niet, dat vrouwen gauw verslaafd raken aan detective romans. Natuurlijk kan ik het mis hebben, doch wat ik om me heen zag, doet me tot op heden bij deze opinie blijven. In een meisjeskamp, (en ik woonde er reeds enkele bij) zag ik wel Courths Mahler, maar nog nooit Ivans.

Zooals ik zei: dit alles lijkt me zeer verklaarbaar. Maar het brengt ons in zake de vraag: „Zijn detective romans toelaatbare lectuur?” geen stap verder.

Ik geloof ook niet, dat die vraag in haar algemeenheid te beantwoorden is. Zooals men trouwens bijna altijd met betrekking tot een boek moet vragen: *wie* leest het?

Wat wel altijd nuttig en noodig blijft is: kennis te nemen van hetgeen er over dit soort lectuur geschreven wordt. En ook: te onderzoeken, waarin de aantrekkingskracht er van schuilt.

Ds Kluin, schrijvend over het succes van deze soort lectuur, haalde de woorden aan van een recensent, die de Christelijke auteurs opwekte, „eens te probeeren iets tot stand te brengen, dat niet oerdegelijk en zwaar op de hand is.”

Nu ben ik nergens zoo bang voor, als voor het opzettelijke in de kunst. Opzettelijke vroomheid, maar evengoed opzettelijke losheid of avontuurlijkheid. Er moge met de omschrijving van Kloos nog al eens gespot zijn, — dat echte kunst is de weergave van wat jezelf in je diepste innerlijk ben, en van je eigen kijk op de wereld, zal toch wel niemand loochenen.

Daar komt nog dit bij, dat het *schrijven* van een verhaal heel iets anders is dan het lezen. 't Laatste doe je in enkele uren, met het eerste zijn weken en soms maanden van gespannen werken gemoeid. Laat de ernst, dien we toch als Christenen met het leven moeten maken, toe, dat we die vele uren gebruiken tot een opzettelijk in elkaar-zetten van iets avontuurlijks?

Nog eens: ik leg hier den nadruk op het *opzettelijke*. Heeft iemand, als Christen, juist deze gave in zich, dan stelle hij zich niet anders aan dan hij is. Het is echter, dunkt me, wel opmerkelijk, dat lectuur, die „humoristisch” is, indien ze niet tot de laffe soort behoort, zoo gauw ontaardt in sarcasme. Echte humor, ja, dien stel ik zeer op prijs.

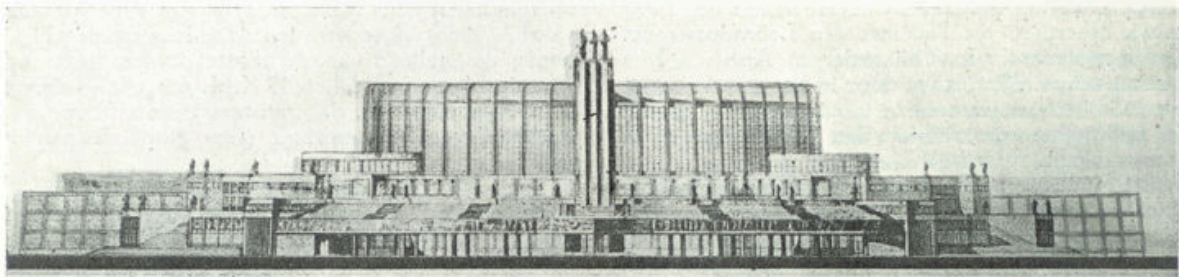
Ik, voor mij, meen, dat wij op het terrein van den detective-roman nooit tegen de „wereld” zullen kunnen concurreeren. En dat we het ook niet moeten probeeren.

Wat we wél kunnen en moeten doen is: ook hier het kaf van het koren scheiden. Want er is onderscheid tusschen den eenen detective-roman en den anderen. Onderscheid in kunstwaarde, en ook, — ik had bijna gezegd: en *dus* — onderscheid in betrekking tot den al of niet verderfelijken invloed.

En dan zou ik in verband met de vraag naar goede ontspanningslectuur nog iets willen zeggen tot de jongere auteurs onder ons. Speciaal tot de vrouwelijke.

Uit den aard der zaak weet ik het best, hoe je als jong meisje staat tegenover het leven. En al zijn niet allen eender, ik meen toch als iets tamelijk algemeen te mogen aannemen, dat wij, vrouwen, die meenen te kunnen schrijven, vooral als we jong zijn, neiging hebben, ons te wagen aan zeer zware problemen. Dit is geen frase. Jonge menschen worstelen vaak zwaar met het leven. Dit echter sluit nog niet in, dat we dit leven dan ook reeds in al zijn zwaarte en moeilijkheid, maar ook in al zijn glans, kunnen uitbeelden. Of je het kan, als je ouder bent, hangt van je talent af, maar als je niet gedachteloos geleefd hebt, weet je althans, dat je jeugdige kijk op allerlei problemen erg onbekookt was. Veel te onbekookt, om anderen er op te onthalen.

Als jonge auteurs geven het zelf-doorleefde, ook de zelf-doorleefde joligheid en vrolijkheid, als ze ook in haar boeken jong durven zijn, dan doen ze onze Christelijke literatuur (of wilt ge: lectuur) meer dienst, dan wanneer ze zich vertellen aan te zware problemen. J. M. W.-W.

☒
☒

Inplaats van de kerk van den Verlosser, die gesloopt is, zal te Moskou op dezelfde plaats verrijzen een indrukwekkend gebouw, dat genoemd zal worden: het paleis van den arbeid. Bovenstaand schema brengt het plan in beeld, dat architect Langbard inzonder en door de bouwcommissie werd bekroond-